

LAITURI

Itella Green

Pyhäjärven
suojeluohjelma

Pyhäjärven suojeluohjelman tiedotuslehti 2012

RAPUKIRJANPITO
tutkimuksen tueksi s. 6

Pyhäjärvi

kiinnostaa myös kansainvälisesti s. 4

Lähiluonto tutuksi
uusilla poluilla s. 2

Järven käyttäjän ajatuksia:
Satu Pyhäjärvestä s. 7

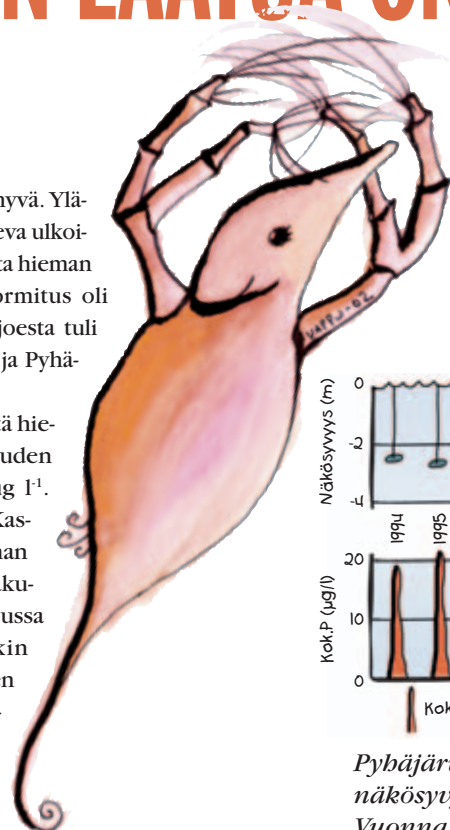
TEKSTIT: ANNE-MARI VENTELÄ, MARJO TARVAINEN

Vaikean syksyn ja talven jälkeen KESÄN VEDEN LAATUA ON VAIKEA ENNUSTAA

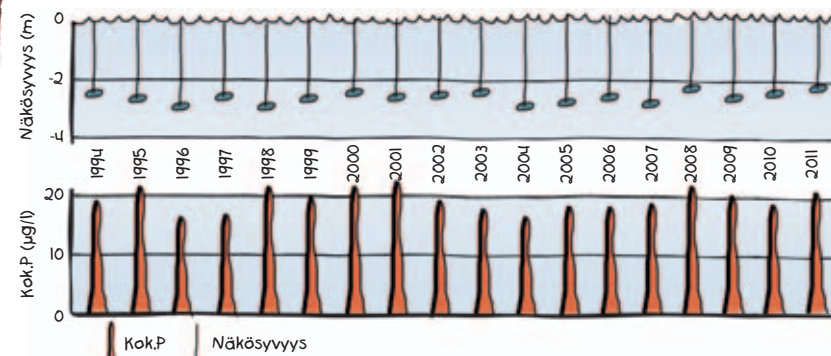
Säkylän Pyhäjärven laatu oli kesällä 2011 hyvä. Yläneenjoen ja Pyhäjoen kautta Pyhäjärveen tuleva ulkoinen ravinnekuormitus oli paria edellistä vuotta hieman korkeampi, Yläneenjoen tuoma fosforikuormitus oli 8,3 tonnia ja Pyhäjoen 2,1 tonnia. Yläneenjoesta tuli vuosina 1980–2010 keskimäärin 8,8 tonnia ja Pyhäjoesta 1,8 tonnia fosforia vuodessa.

Järven fosforipitoisuus oli keskimääräistä hieman korkeampi (21,0 µg l⁻¹), fosforipitoisuuden keskiarvo vuosina 1980–2010 oli 18,0 µg l⁻¹. Näkösyvyys avovesikaudella oli 2,15 m. Kasviplanktonin eli levien määrä oli suurimman osan kesää kohtalainen, eikä näkyviä pintakukintoja havaittu uimakauden aikana. Elokuussa Planktothrix -sinilevien määrä kuitenkin lisääntyi syvemmässä vesikerroksessa. Järven käyttäjiltä tuli havaintoja samentuneesta vedestä alkusyksyllä ja viime talvena. Etenkin järven eteläosissa vesi oli sameaa, ruskeaa ja näkösyvyys oli heikko. Loppukesästä runsastunut sinilevä aiheutti osaltaan samentumista, mutta järveen huuhtoutui loppuvuodesta myös runsaasti ravinteita ja kiintoainesta lisäen veden sameutta. Tapaninpäivän myrskyjen aikaan järvi oli avoin, jolloin voimakkaan tuulen aiheuttama kova aallokko pölytti vielä pohjasta lisää ravinteita liikkeelle ja talvella kasvavien levien käyttöön.

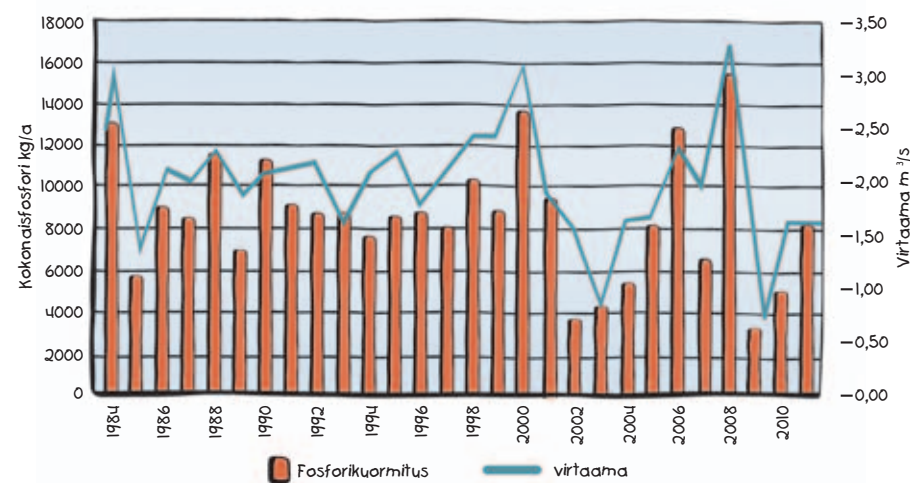
Tulevan kesän vedenlaatua on vaikea ennustaa. Toisaalta syksyn ja talven tapahtumat voivat aiheuttaa vedenlaadun heikkenemistä, mutta toisaalta kevään isojen tulvahuippujen poisjäänti on todennäköisesti vähentänyt järveen keväällä päätyvien ravinteiden ja kiintoaineen määrää, mikä puolestaan on hyväksi vedenlaadun kannalta.

PYHÄJÄRVESTÄ
PIDETÄÄN HUOLTA

Pyhäjärven veden kokonaisfosforipitoisuus ja Pyhäjärven veden näkösyvyys avovesikaudella (touko-lokakuu).
Vuonna 2011 näkösyvyys oli 2,15 m ja kokonaisfosfori 20,1 µg/l

Yläneenjoen vuotuinen fosforikuormitus ja virtaama 1984–2011.

Pyhäjärven tuntumaan on perustettu uusia luontopolkuja, joihin kannattaa lähteä tutustumaan vaikka kauempaakin. Vesien suojelun keinoin voi tutustua Yläneen Imponojalla, jossa taulut kertovat laskeutustaltaan, kosteikon ja suodattimen toiminnasta. Yläneenjoen suulla on pitköspuin varusteltu polku, jossa voit tutustua monipuolisesti alueen luontoon. Toimeliaat asukkaat järjestivät talkoot pitköspuiden paikalleen saamiseksi. Heidän ahkerointinsa ansiosta polulla on mukava kävellä. Säkylän uimarannan (ent. Arenan ranta) paikoitusalueelta lähtee metsäinen polku, joka johdattelee mm. myllynkivien saloihin.

Kauttuan Lohiluomassa kulkee osin luonnonsuojelualueella kauniita rantamaisia seuraileva polku, joka on ehdottomasti vierailemisen arvoinen kohde. Joidenkin polkujen varsilta voi tarkkaavainen löytää geokätköjä, jotka ovat alan harrastajien keskuudessa saavuttaneet jo suuren suosion. Luontopolut on mahdollistanut "Kiilpalukkyä Pyhäjärvisuodun luonnosta" -hanke, jota rahoittaa Varsinais-Suomen ELY-keskus EAKR varoista.

Tutustu myös muihin Pyhäjärvisuodun ulkoilumahdollisuuksiin. Lataa ulkoilukartta netistä (www.pyhajarvi-instituutti.fi/kiulu) tai käy hakemassa se Pyhäjärvi-instituutista.

TEKSTI: MARJO TARVAINEN

Pyhäjärven suojeluohjelma 2007–2013

Pyhäjärven perustiedot:

- Pinta-ala 154 km² • Valuma-alueen pinta-ala 615 km² • Tilavuus 840 milj. litraa
- Keskisyvyys 5,4 metriä • Suurin syvyys 26 metriä • Rantaviivaa 80 km

Visio 2013: Pyhäjärven hyvä tila on turvattu.

Pyhäjärven suojeluohjelman tavoitteina on, että vuoteen 2013 mennessä:

- ulkoinen kuormitus on alhaisempi kuin keskimäärin vuosina 2000–2006
- järven virkistyskäyttöarvo on suuri ja järven varaan rakentuu matkailutoimintaa
- ilmastonmuutoksen vaikutuksiin on varauduttu
- alueen teollisuus ja kunnat voivat käyttää järven vettä raakavetenään
- kaupallisesti kannattava elinkeinokalastus pitää järven kalakannan rakenteen kunnossa
- alueen eri toimijoiden vesien suojelutietoisuus on lisääntynyt
- asukkaat ovat tietoisia jokapäiväisistä vesien suojelutoimista ja seuraavat järven tilaa

Tavoitteisiin päästään, kun eri toimijoiden välisellä monipuolisella yhteistyöllä ja asukaslähtöisellä toiminnalla turvataan tiedolliset ja taloudelliset resurssit pitkäjänteisesti.

Pyhäjärven suojelurahaston jäseniä vuonna 2012 ovat:

Euran, Säkylän, Pöytyän ja Oripään kunnat, Loimaan kaupunki, Rauman kaupunki, Lännen Tehtaat Oyj, Sucros Oy, HK Ruokatalo Oy, Pyhäjärven kalastusalue, Pyhäjärven suojeluyhdistys ry., Lounais-Suomen vesien suojeluyhdistys ry.

KANSAINVÄLINEN

yhteistyö

Pyhjäjärven hyväksi tehtävä työ on alusta pitäen ollut kansainvälistä. Oppia on haettu eri puolilta maailmaa, usein parhailta mahdollisilta osaajilta. Tällä hetkellä käynnissä on useita hankkeita, joissa kansainvälinen verkostoituminen ja konkreettinen yhteistyö ovat keskeinen tavoite ja jopa rahoituksen ehto. Tärkeimpiä yhteistyömaita ovat tällä hetkellä Kiina, Ruotsi, Ranska ja Englanti.

MITÄHÄN KIINAN
SERKUILLE KUULUU?

Kiinassa panostetaan vesiasioihin

Vesiasiat ovat kiinalaisille ajankohtaisia ja keskeisiä. Maan pintavedet ovat rehevöityneet ja haitta-ainepitoisuudet ovat korkeita. Sinileväkukinat saavuttavat suomalaisittain vaikeasti käsitettäviä mittakaavoja, kun kuollut sinilevä muodostaa mustaa, rikiltä haisevaa hapetonta mönjää, joka peittää alleen useiden neliökilometrien vesialueita joka vuosi. Silti järvien vettä käytetään juomavetenä suurimmassa osassa Kiinaa.

Itärannikolta Shanghaista noin 100 km sisämaahan sijaitseva Taihu-järvi on noin 2000 km² suuri, matala järvi, joka toimii noin 30 miljoonan valuma-alueella elävän ihmisen juomavesilähteenä. Järven tilan parantamiseksi ja juomaveden turvaamiseksi ollaan valmiita tekemään voimakkaitakin ja kalliita teknisiä kunnostustoimia. Osaamista, tietoa ja tutkimusresursseja kiinalaisilta ei vesiasioissa siis puutu. Pelkästään yhteistyökumppanillamme Nanjingin maantieteen ja limnologian instituutilla on käytössään viisi kerrosta uusia laboratoriotiloja, joissa on upouusia analyysilaitteistoja ja niillä osaavat käyttäjät. Instituutissa työskentelee toista sataa tutkijaa. Varsinaisen laboratorion lisäksi instituutilla on juuri kunnostettu ja laajennettu kenttätutkimusasema Taihu-järven rannalla. Teemme nanjingilaisen, kansainvälisesti tunnetun tutkimusryhmän kans-

sa yhteistyötä Suomen Akatemian rahoittamassa tutkimushankkeessa, joka on osa laajempaa ilmastonmuutostutkimusohjelmaa. Pyhjäjärvi-instituutin lisäksi Suomesta on mukana Helsingin yliopiston vesitutkijoita dosentti Leena Nurmisen johdolla. Hankkeessa on teemana etenkin järven sisäinen kuormitus, eli pohjasta vapautuvat ravinteet. Pyhjäjärvellä selvitetään kuinka paljon aallokko irrottaa pohjaan jo sitoutuneita ravinteita ja toisaalta, kuinka tehokkaasti vesikasvit estävät tuota vapautumista. **Hanke:** Lakes in trouble –tutkimushanke 2012-2014. Rahoitus Suomen Akatemia.

Ruotsissa kehitetään rapu- ja kalataloutta

Ruotsi on tuttu ja turvallinen yhteistyökumppani ja ruotsalaisten kanssa tehdään tällä hetkellä yhteistyötä useassa hankkeessa ja useamman aihepiirin yhteydessä. Keski-Ruotsissa sijaitseva Vättern on kalataloudellisesti ja tutkimuksellisesti monella tapaa Pyhjäjärvelle kiinnostava vertailukohde ja yhteistyötä on tehty jo viitisen vuotta useiden eri toimijoiden kanssa. Myös Selkämeren suojeluun liittyy on valmisteltu laajaa yhteistyöhanketta, jossa huomio kiinnittyy ympäristötiedon lisäämiseen ja kalastusasioihin. Siinä yhteistyökumppani on Gävleborgin alue.

KANSAINVÄLINEN
YHTEISTYÖ AUTTAA
MYÖS MEITÄ

TEKSTI: ANNE-MARI VENTELÄ

Rapu-hankkeen tavoitteena on selvittää Pyhjäjärven kalatalouden, erityisesti täpläravun ekologista ja ekonomista kehitystä ilmastonmuutoksen haasteissa. Ruotsissa on parhaillaan käynnissä vastaava kansallinen täplärapuhanke, jonka kanssa on jo syntynyt erittäin hyvää yhteistyötä. Ruotsalaiset rapututkijat vierailivat Eurassa maaliskuussa workshopissa, jossa pohdittiin mm. ravun vaikutusta muikkueen ja siikaan, sekä rapukantojen kehitykseen vaikuttavia tekijöitä. Ruotsissa monissa järvissä täplärapukannat ovat positiivisen alkuvaiheen jälkeen romahtaneet, eikä syytä romahduksiin vielä tunneta.

Hankeet: * Rapu-hanke eli SATAKUNTA

- Innovation and research network in changing climate –kehittämishanke 2011-2013. Päärahoitus Länsi-Suomen EAKR –ohjelma. *Yhteinen Selkämeri Päärahoitusta haettu Botnia-Atlantica Interreg-ohjelmasta.

Ranskalaiset edistävät luonto- ja kalastusmatkailua

Ranskalaisten kanssa tehtävä yhteistyö on vasta valmisteluvaiheessa, tavoitteena on saada yhteinen kansainvälinen Leader-hanke. Yhteistyökumppani on Savoijin Alpeilla toimiva paikallinen Leader-toimintaryhmä ja erityisesti Chartreusen alueen kunnat, kalastusalueet ja kalastusmatkailuyrittäjät. Les Echellesin kaupunkiin on tekeillä erittäin vaikuttava järvi- ja jokiluonnon opastuskeskus, jossa on kootusti tarjolla sekä tietoa että vesiluontoon liittyviä matkailupalveluita. Alueelle toivotaan paljon kalastus- ja luontomatkoilijoita, mahdollisesti myös Suomesta. Vastaavasti ranskalaisia kiinnostavat Pyhjäjärvisuuden tarjoamat palvelut ja elämykset, samoin kuin vesiensuojelua koskevat kokemukset ja tieto.

Hanke: Valmisteilla kansainvälinen Leader-hanke Pyhjäjärven kalastus- ja luontomatkoilun sekä järvi tiedotuksen kehittämiseksi. Rahoitusta haetaan Pyhjäjärvisuon ry:ltä.

Englantilaiset ovat kiinnostuneita vesiensuojelutoimenpiteistä

Ulkaisen kuormituksen tehokas pienentäminen on maailmanlaajuinen haaste, johon etsitään kiivaasti ratkaisuja. Pyhjäjärvi-instituutin Valumavesi-hankkeen suunnittelijat ja asiantuntijat kävivät maaliskuussa hakemassa uusia ideoita ja tietoa Englannista, Lancasterin yliopiston vesiensuojeluhankkeista (mm. Mops 2 ja Eden DTC). Vierailulla tutustuttiin yliopiston ja sen yhteistyökumppanien vesiensuojelumenetelmiin, vedenpidättämissäratkaisuihin ja automaattiseen vedenlaatu seurantaan.

Matkan painopiste oli maatalouden vesiensuojeluratkaisujen käytännön sovelluksissa, kuten kosteikoissa ja erilaisissa laskeutusaltaissa. Lisäksi matkan aikana tutustuttiin Lancasterin yliopiston maatalouden vesiensuojeluun liittyvään tutkimustoimintaan ja esiteltiin vastaavasti Pyhjäjärvellä tehtyä työtä. Matka tarjosi mahdollisuuden tiedonvaihtoon Suomen ja Englannin sekä matkalle osallistuvien toimijoiden välillä ja luotua yhteistyöverkostoa voidaan hyödyntää jatkossa esimerkiksi hankesuunnittelussa. Englantilaiset ovatkin

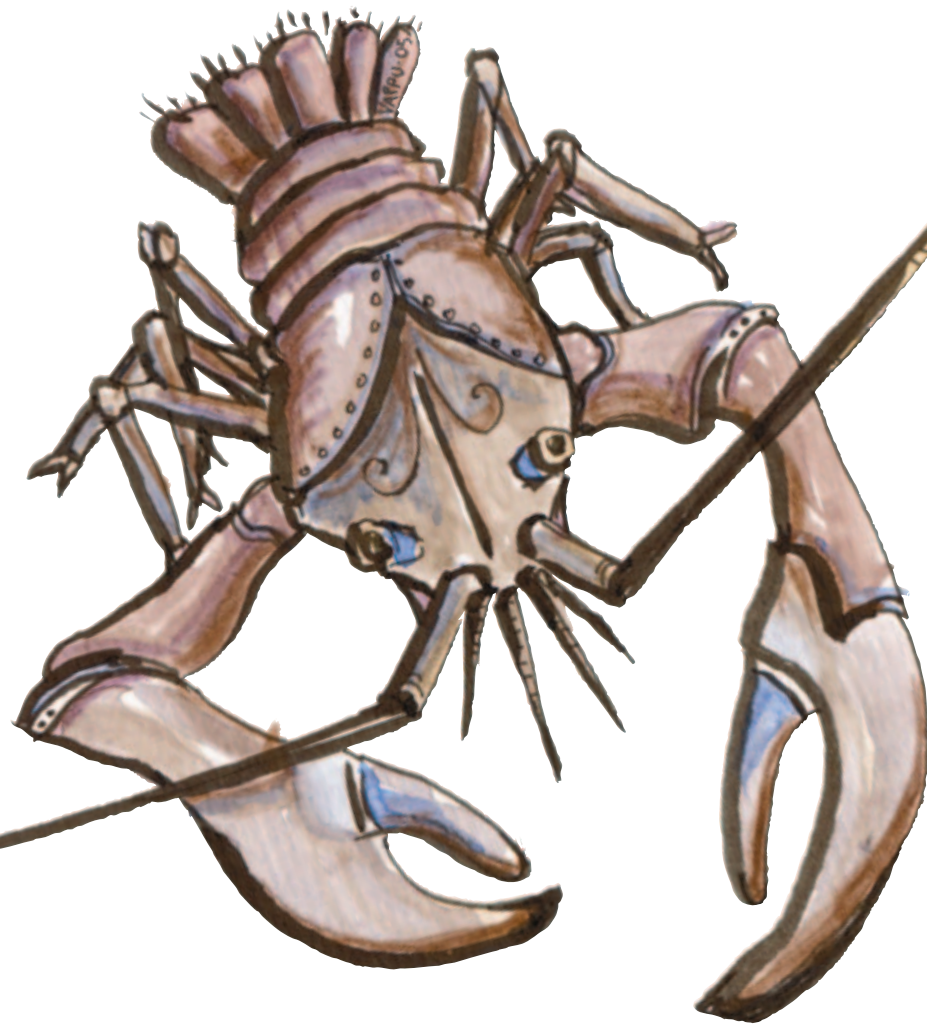
tulossa Suomeen vastavierailulle syyskuun alussa ja yhteisiä uusia hankkeita on jo suunnitteilla.

Hanke: Valumavesien hallinta muuttuvassa ilmastossa –kehittämishanke 2011-2012. Päärahoittaja Manner-Suomen maaseutuohjelma Satakunnan ELY:n kautta.

Tutkimusryhmä kokoontui Nanjingin maantieteen ja limnologian instituutilla.

TEKSTI: MARKO JORI

LUO TUTKIMUSTIETOA,
ILMOITA SAALISTIETOSI

Rapu rallaa SÄKYLÄN PYHÄJÄRVELLÄ

Syksyisenä lauantai-iltana Pyhäjärven rannoilla kaikuu iloinen laulu lyhtyjen hämärässä valossa. *"Asseri kuuli on rauissa rommia, järvelle kantoibän kookasta pommia. Heikot vain baaveilla boitelele bommia. Rapu-rapu-rapu-rapurallaa!"*

Ravun tie antiikin superlääkkeestä luostarien paastoruoan kautta Pohjolan herkuksi on ollut pitkä ja kivinen. Kun Suomenniemellä reilu sata vuotta sitten kunnolla perehdyttiin ravustuksen saloihin, niin kohta jo rapurutto tuli ja tuhosi koko elinkeinon. Jokirapukanta tuhoutui useiden ruttoaaltojen myötä 1900-luvun alkupuoliskolla.

Säkylän Pyhäjärvestä on kuitenkin onnistuneiden istutusten myötä tullut taas merkittävä rapujärvi. Koska rapukannat eivät elvy "puolikkaalla petäjäistä", piti löytää ruton kestävä lajike. Ja Pohjois-Amerikasta löytyikin täplärapu, jota istutettiin Ruotsissa jo 50-luvulla ja Suomeen ne saapuivat 1967. Pyhäjärveen istutettiin täplärapuja ensimmäisen kerran vuonna 1988, kaikkiaan n. 2900 kpl. Istutuksia jatkettiin yhteensä 6 vuotta ja kaikkiaan rapuja istutettiin n. 150 000 kpl. Nykyinen vahva kanta pohjautuu edelleen näihin istutuksiin. *"Pakkaus putsasi apajat kerrassa, ihmettä riittikin monessa berrassa, kaikki ne bu-*

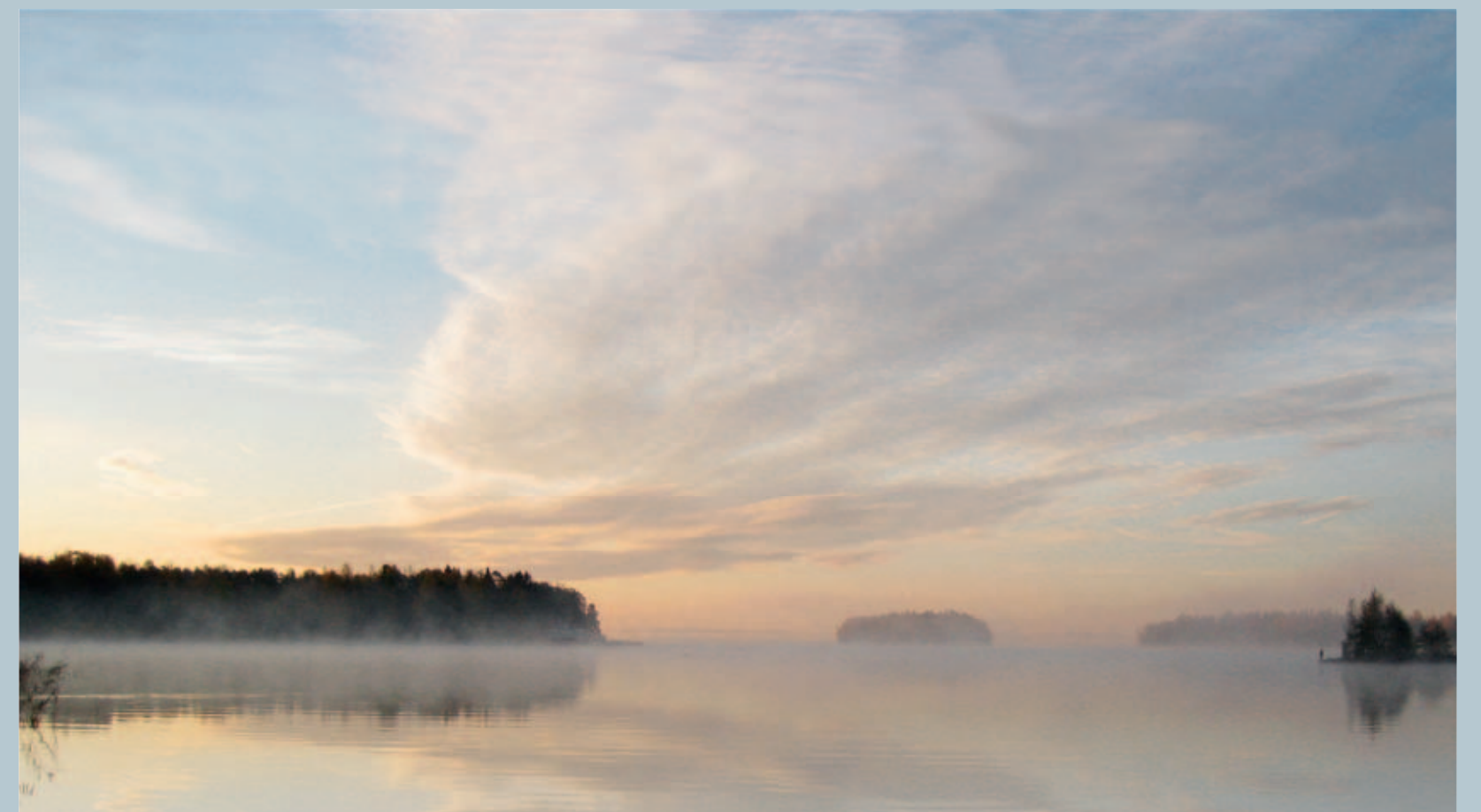
telit: Piru on merrassa! Rapu-rapu-rapu-rapurallaa!"

Viimeisen viiden vuoden aikana rapusaaliit ovat olleet kohtuullisen hyvät, vaikka laskua vuoden 2008 huippusaalista, lähes miljoonasta ravusta, on tullutkin. Piru ei siis vielä ole merrassa, sillä saalistaso on nyt tasoittunut noin puoleen miljoonaan rapuun. Mutta huolta rapukannan elinkelpoisuudesta on pidettävä. Täplärapu on kuitenkin tulokas Pyhäjärvestä, emmekä me vielä ihan tarkkaan tiedä, miten rapu vaikuttaa elinympäristönsä muihin asukkeihin. Toisaalta meidän on myös selvítettävä se, miten Pyhäjärven muut asukit vaikuttavat rapukannan elinkelpoisuuteen. Tutkimustyö näiden molempien näkökulmien selvittämiseksi on jo Pyhäjärvi-instituutissa alkanut. Tutkimustyössä ovat mukana useat yliopistot niin Suomessa kuin ulkomailla; erityisesti Ruotsissa on jo pitkään tehty laadukasta rapututkimusta, siksi teemmekin heidän kanssaan nyt paljon yhteistyötä ja vaihdamme kokemuksia sekä tutkimustietoa. *"Maisteri Sexman vaan pelkkää söi tiliä, liban kun käyttö on mielestään villiä. Katseellaan silti bän bimoitsi Lilliä. Rapu-rapu-rapu-rapurallaa!"*

Säkylän Pyhäjärvellä ravustuksella on suuri merkitys elinkeinokalatalouden ja ammattikalastuksen

jatkuvuudelle. Mutta ravustus tarjoaa elämyksiä myös suurelle joukolla vapaa-ajan kalastajia, jotka hankkivat rapuantimensa pienemmillä mertämäärillä. Vuonna 2011 Pyhäjärven kalastusalue myi yli 8400 mertalupaa yli 260 henkilölle eli yli 90% luvan hankkineista oli vapaa-ajan kalastajia. Jos me haluamme, että täplärapu myös tulevaisuudessa tuo iloja ja elämyksiä meille ranta-asukeille, pitää meidän jatkuvasti seurata rapukannan suuruutta sekä sen roolia Pyhäjärvestä. Jokainen ravustaja, mertämäärästä riippumatta, pystyy vaikuttamaan ravustuksen tulevaisuuteen. Mertalupia ostettaessa jokainen saa samalla saalispäiväkirjan, mihin voi merkitä mertaäärän sekä päivittaisen saalismäärän. Päiväkirjan täyttö on helppoa ja siihen ei kulu päivittäin montaa sekuntia. Päivittäisten saalistietojen avulla luomme vertailukelpoista tutkimustietoa, jonka avulla voimme etsiä keinoja kestäväälle rapukannalle Pyhäjärvestä. Kiitos! *"Ilmassa lenteli saksia, sääriä, nestettä tuhoutui suuria määriä. Nyrberg tuobta saa vuoden kai kääriä. Rapu-rapu-rapu-rapurallaa!"*

(Lyrics by Juha Vainio)

Satu Pyhäjärvestä

TEKSTI: SARITA LÄÄTI

Vaeltelipa kerran, lähes 4000 vuodenvieroa sitten, pohjolan perillä muuan neito. Kaunis hän oli ja suuri, kymmenen kyynärän mittainen, ja hänen jalkansa niin isot, ettei tahtonut löytää jalansijaa vetäytyvän meren paljastamilta uuden maan riekaleilta. Hänen pitkät vedensiniset helmansa silottivat kaiken hänen takanaan, ja välillä tuntui tuuli, kun repaleinen kangas väsyneenä heilahteli surullisten askelten virrassa. Hänen männynrungon väriset hiuksensa olivat miltei helmojen mitaiset, takkuiset ja kurittomat, ja kohta ne jälleen takertuivat maasta puskeviin pikkuisiin puihin.

Päämäärättömänä neito kävi, hymisi, joskus lauloi hiljaa, mutta enimmäkseen kulki vaiti. Kerran sitten neito, päiväkaudet kuljettuaan, päätti viimein levätä. Hän tahteli helmansa, istui rantakivelle ja upotti väsyneet jalkansa viileään, sysimustaan veteen. Sitten hän painoi päänsä ja itki.

Itkun helinän kuulivat ensimmäisinä rannalla pompottanut viitasammakko ja kiven nokassa nukkunut merikotka, jotka kiiruhtivat neidon luo.

- Kuka sinä olet? kurisi sammakko.

- Miksi sinä itket? kiikatti kotka.

- Minun nimeni on Pyhä, vastasi neito. - Minä itken, koska olen yksinäinen. Vaelsin pitkän matkan, mutta kaikkialle olen liian suuri.

- Minä muutan sinut sammakoksi! Silloin mahtuisit hyvin maalle ja voisit aina iloisena pomppia ja kurnutella niin kuin minäkin, innostui sammakko.

Neito kurtisti kulmiaan ja huokasi:

- Kiitos, mutta sammakkona hiukseni muuttuisivat limaisiksi ja ääneni olisi vain pelkkää korinaa, eikä lauluni enää kuuluisi kauas.

- Muutu kotkaksi, hyvä neito! Voisit lentää aina uuteen maahan, ihailla kiiltäviä höyheniäsi ja taivaalta laulusi kuuluisi maailman ääriin! huudahti kotka.

Neito katseli ihaillen kotkan vahvoja siipiä ja kauniisti suittuja sulkia.

- Kiitos, mutta kotkana kasvoni muuttuisivat koukkunokkaisiksi ja kynteni niin teräviksi, että tuhoaisin niillä tahtomattani kaiken.

Samassa hypähti vedestä ahven, aivan pikkuruinen, joka hädissään puheli ja pulputti:

- Minä olen taika-ahven. Minulle annettiin tehtäväksi tehdä tästä suuresta vedestä elävä, mutta siihen olen liian pieni. Neito hyvä, auttakaa! Antakaa minun muuttaa teidät vedeksi ja vaahdoksi, leväksi ja laineiksi, ettekä koskaan enää ole yksin.

Neito katsoi vuoroin haukkovaa ahventa, vuoroin aavan veden väreitä. Viimein neito nousi,

vilkkutti kotkalle ja sammakolle, otti ahvenen ja sukelsi. Vesi värähti, ilostui, hypähti astetta kirkaammaksi, ja neidon helmet sulivat vaah-topäiksi, hiukset levottomiksi laineiksi. Hänen ilonsa pulppusi pohjia myöten ja hänen laulunsa soi ja ulisi, viuhui rannoille asti, ja missä ikinä se kuului, siellä alkoi elämä.

Näin syntyi Pyhäjärvi, Pyhä-neidon koti. Kauan on hän vettäme hallinnut ja kaikki me tunnemme hänet. Hänet, joka tuulilla piirtelee pyörteitä, sivaltaa sydäntalvella järven jäistä kantta ja suuttuessaan hurjistaa veden, antaa sen viedä kaiken tieltään. Hänen lämpimät puhalluksensa kevään herätessä ritisyttävät rikki viimeiset jäälaulat ja tyyninä kesäaamuina, jos oikein tarkkaan kuuntelee, voi vieläkin kuulla kuinka hänen heleä laulunsa leikkii aavan veden yllä.

Näin syntyi
Pyhäjärvi,
Pyhä-neidon
koti.

SUOMI AREENA

Tallinmäellä tavataan

Tervetuloa koko perheen SuomiAreena -tapahtumaan
Kauttuan Ruukinpuistoon maanantaina 16.7.2012

Klo 10.00–
12.00

Vierailukohteet

- Räpin tila
Huhdintie 32, Köyliö
- Ketolan Lammastila
Mannilanraitti 207
Mannila

Klo 12.00–
16.00

Tallinmäellä ja tallissa Eura käsillä -artesaanituotteiden myyntiä ja alueen ruokatuotannon esittelyjä sekä maistiais

Klo 12.00–
13.00

Musiikkiesityksiä

Klo 13.00–
13.45

Hyväkuntoiset vesistöt – haavettako vain?

Paneelikeskustelu vesistöjen tilasta:

- Hallituksen pj. PEKKA KARINIEMI, Biolan Oy
- Ympäristöministeri VILLE NIINISTÖ
- Asiamies ERIK BÅSK, John Nurminen säätiö
- Toimialapäällikkö dosentti ANNE-MARI VENTELÄ,
Pyhäjärvi-instituutti

Klo 14.00–
14.45

Lähellä tuotettu ruoka – arkipäivää vai juhlapuhetta?

Paneelikeskustelu lähiruusta:

- Keittiömestari MARKUS MAULAVIRTA
- Asunto- ja viestintäministeri KRISTA KIURU
- Maanviljelijä VELI-PEKKA SUNI
- Lähiruokakoordinaattori KIRSI VILJANEN, Maa- ja
metsätalousministeriö
- Toiminnanjohtaja TEIJA KIRKKALA, Pyhäjärvi-instituutti
- Liha-alan asiantuntija JARI LEIJA

Paikalla
myös
yllätysvieraita

Keskustelujen
puheenjohtajana
TOMI EINONEN, MTV3

EURA
....

PYHÄJÄRVI-
INSTITUUTTI

Lue missä ja miten haluat.

Turun Sanomat tuo sinulle parasta paikallista sisältöä:
uutisista hyötytietoon, ilmiöistä menovinkeihin – tarjouksia unohtamatta.
Nyt voit valita, miten ja missä Turun Sanomasi luet.

Turun Sanomat

ts.fi

Tilaa helposti!

Verkossa osoitteessa
tilaa.ts.fi

Soita (02) 269 3400
Ma-pe 8.15–16.30.

Ajattelemisen
aiheita!

Turun Sanomat | ts.fi

Pyhäjärven
suojaohjelma

PYHÄJÄRVI INSTITUUTTI

Julkaisija Pyhäjärven suojeohjelma,
Pyhäjärvi-instituutti, Ruukinpuisto,
Sepäntie 7, 27500 Kauttua (Eura),
puh. 02-838 0600, fax 02-866 5160

Sähköposti toimisto@pji.fi

Kotisivu www.pyhajarvensuojelu.net

Toimittaja Henna Ryömä

Taitto TS-Mainos, Minna Halonen

Kuvitus Vappu Ormio

Kuvat Pyhäjärven suojeurahaston kuva-arkisto

Painopaikka NewPrint Raisio, 9000 kpl, 2012

www.pyhajarvensuojelu.net